

"doe mee" (vroeg ik)

Mijn oude leermeester zei: Mislukte proeven zijn de belangrijkste, want ze tonen wat je nog niet wist. Geslaagde proeven bevestigen alleen wat je toch al wist. Aan hem moest ik denken bij het verwerken van uw reacties op bovenstaande oproep. Het resultaat was anders dan mijn verwachting.

Vertrekpunt was de bekende ervaring dat kleine vliegers en de bijpassende wind licht moeten zijn. Ik keerde die regel om, wetende dat een grotere vlieger langere en dikkere stokken vraagt, dus noodzakelijk per m^2 zwaarder moet uitvallen en doorgaans ook meer wind kan en moet hebben. Argeloos verwachtte ik een duidelijke correlatie tussen vliegerafmeting en relatief vliegergewicht (kg/m^2).

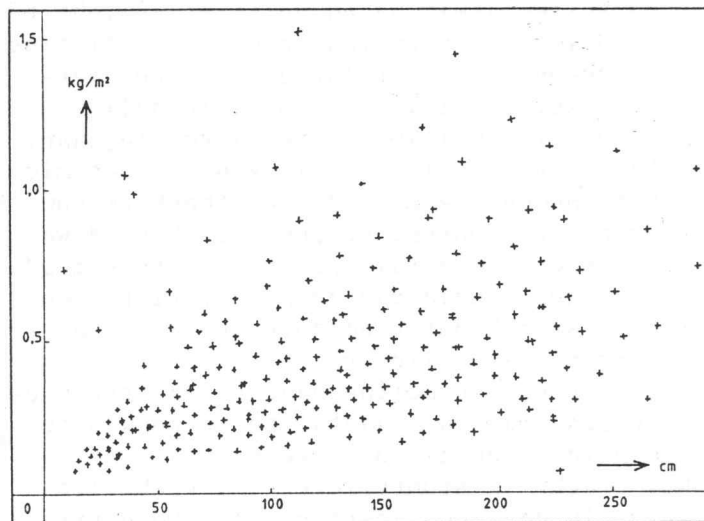
Door uw honderden vliegercijfers in een grafiek samen te brengen, zouden de verkregen meetpunten, zo dacht ik, zich niet ver van een "gemiddelde" kromme rangschikken. Zo zou de praktijk van goede vliegers vanzelf de gezochte samenhang in beeld brengen. Niet aldus.

Alleen het beginpunt van de kromme was haarscherp bepaald. Een denkbeeldige vlieger, kleiner dan een speldekknop, kon immers niets wegen!

Als maatstaf voor de afmeting koos ik de wortel uit het dragend oppervlak en rangschikte de vliegers horizontaal volgens dit getal. Bij elke vlieger hoort een relatief gewicht, uit te drukken in kg/m^2 . Die waarde bepaalt telkens de bijbehorende hoogte in de grafiek, wat dus een meetpunt oplevert. Het beeld van alle punten verraste me.

Loste u vroeger wel eens een tekenpuzzeltje op uit een kindertijdschrift? Onder een vierkant met daarin een reeks genummerde punten stond: "Zoek de olifant" of iets dergelijks. Wie alle nummertjes verbond kreeg het beloofde beest in beeld. - In mijn geval kreeg ik een wilde zigzaglijn die geen enkele regelmaat onthulde... Alleen drie dingen:

- 1 Sommige "onmogelijke" punten moesten op vergissingen berusten. Niet erg, zolang het er weinig zijn.
- 2 Dat kleine en middelmaat vliegers het talrijkst waren werd door hun toch al dichter opeengepakte punten extra benadrukt.
- 3 Links, bij de heel kleine vliegers, waren

de vele punten ook weinig eensgezind, maar toch niet onverenigbaar met een richting vanuit het nulpunt.

Ik nam contact op met eigenaars van grote vliegers en kreeg toezeggingen voor de rechterzijde van de grafiek. Voorlopig viel uit de punten alleen op te maken dat kleine vliegers meestal lichter zijn dan grote, voorwaar geen bloedstollend nieuws!

Nadat er geen inzendingen meer binnenkwamen, zag de puntenverzameling er ongeveer uit als de eerste tekening. Verlangend er meer betekenis uit te halen, verdeelde ik het papier in rechtopgaande stroken. Binnen elke strook één gemiddeld punt op de juiste hoogte. Veel smalle stroken leverden een bibberlijn op. Als ik de stroken breder koos, werd de lijn minder toevallig. Alleen geheel rechts was de puntendichtheid te gering om toeval te overwinnen. Er waren eenvoudig te weinig grote vliegers gewogen. Het best mogelijke resultaat is nu de tweede grafiek, die we nu nader bezien.

1 De hoofdlijn, een dikke gebroken lijn tussen zes punten van elk minstens enige tientallen vliegers. Links levert interpolatie* de gestreepte lijn naar het nulpunt, duidelijk in dezelfde richting als de hoofdlijn ter plaatse. Rechts interpolatie door een streeplijn naar een ver buiten de grafiek vallend punt dat de beide waarden van 's-werelds grootste vlieger bevat, 2350 cm en $0,416 kg/m^2$. Ook deze richting klopt met het laatste duidelijke deel van de hoofdlijn. We zien hier dus een beeld van samen-